

Kommunikasjon med barn og unge som er pårørende

Fagdag og erfaringsdeling

16.10.25

Arrangør: Nettverksgruppen Barn som pårørende i Helse Fonna regionen

Program

- 09:00: **Velkommen** ved Nettverksgruppen
- 09:15: **Barn som pårørende - hvilke roller og plikter har barnehage og skole?** v/Monica Risanger
- 09:45: **PAUSE**
- 10:00: **Å snakke med barn og ungdom som pårørende.** Workshop ved Thea Eriksen
- 12:00: **LUNSJ**
- 12:45: **"Spør meg hvordan det går og du vil ikke få svar"**
- om det å leve med erfaringer av oppvekst med rus, på godt og vondt v/ Elisabeth Lied.
- 14:00: **PAUSE**
- 14:15: **"Trollet som tok pappa"** v/ Elisabeth Aksnes
- 14:30: **Summeoppgave og refleksjon**
- 14:45: **Nyttige tips og verktøy**

Hvem er barn som pårørende?

Barn og unge (0-18 år) er pårørende når foreldre eller søsken har helseproblemer eller dør.

Dette inkluderer ste- og adoptivforeldre, fosterforeldre og tilsvarende søsken.

Helseproblemene kan være psykisk sykdom, avhengighet, alvorlig somatisk sykdom, skade eller funksjonsnedsettelse.

[Nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende](#)

Barn er også pårørende når foreldre sitter i fengsel.

[FFP For fangers pårørende](#)

Lovverk

- § 10 a. Helsepersonells plikt til å bidra til å ivareta mindreårige barn som er pårørende til foreldre eller søsken
- § 10 b. Helsepersonells plikt til å bidra til å ivareta mindreårige barn som er etterlatte etter foreldre eller søsken

“ (...) **bidra** til å ivareta det behovet for informasjon og nødvendig oppfølging som mindreårige barn kan ha (...) ”

Barn som pårørende

- hvilke roller og plikter har barnehage og skole?

Monica Risanger, Tysvær PPT

PAUSE

09:45 – 10:00

Å snakke med barn og ungdom som pårørende

Workshop ved Thea Eriksen

LUNSJ

12:00 – 12:45

5-4-3-2-1

Kaos i hodet?
Ta et øyeblikk og
legg merke til...

5 ting du kan se

4 ting du kan ta på

3 ting du kan lukte

2 ting du kan høre

1 ting du kan smake

"Spør meg hvordan det går
og du vil ikke få svar"

- om å leve med erfaringen av oppvekst med rus på godt og vondt

---

Elisabeth Lied

PAUSE

14:00 – 14:15

"Trollet som tok pappa"

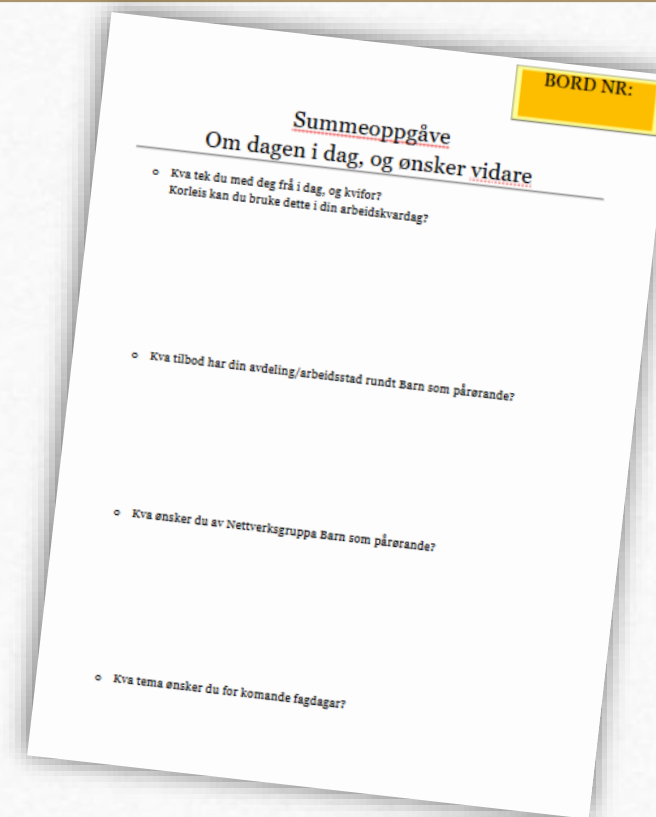
Elisabeth Aksnes

Summeoppgave og refleksjon

15 minutt

- Snakk sammen rundt bordet
  - noter på svar-ark
- Har dere innspill til oss i Nettverksgruppen?

BORD NR:

Summeoppgave
Om dagen i dag, og ønsker videre

- Kva tek du med deg frå i dag, og kvifor?
Korleis kan du bruke dette i din arbeidsvardag?
- Kva tilbod har din avdeling/arbeidsstad rundt Barn som pårørende?
- Kva ønsker du av Nettverksgruppa Barn som pårørende?
- Kva tema ønsker du for komande fagdagar?

Nyttige tips og verktøy

RESSURSPAKKE FOR KOMMUNE

Barn som pårørende-arbeid

Ressurspannen har til hensikt å styrke kommuner i deres arbeid med barn og familier som opplever helseutfordringer, samt å sikre likeverdige tjenester uavhengig av hvilken kommune barna vokser opp i.

✓ Delpakke 1 Retningslinje for kommuner

✓ Delpakke 2 Kartlegging og oppfølging

✓ Delpakke 3 Informasjon til befolkningen

Delpakke 4 Ansatte som arbeider i barnehage og skole

Barn som pårørende-arbeid - Sørlandet sykehus HF

Hvor i kroppen sitter dine følelser

Følelser er noe som bor i kroppen våres. Vi kan kjenne ulike følelser på ulike steder i kroppen. Fargelegg de ulike følelsene, og vis ved fargene hvor i kroppen din de ulike følelsene ofte setter seg. Velg de du kjenner igjen eller får på andre.
Glad – Sint – Trygg – Sjalu – Flau – Nervøs – Trist – Redd

Vi har mange følelser og alle er like viktige og rette. Her er 4 ballonger som tar seg av følgende, ikke være til bry, skyld, skam og sorg.

Når kjenner du på de ulike følelsene?

Hva skjer i Helse Fonna?

Barn som pårørende

Organisering
Helse Fonna har organisert arbeidet med barn som pårørende med én koordinator for Somatiske klinikker og én for Klinikkk for psykisk helsevern og rus (KPHR).

Handlingsplan Barn som pårørende HF, 2024-26

- Forankring
- Opplæring
- Samhandling

Barneansvarlige
Barn som pårørende
LOVPÅLAGT: Grunnloven §104, Helsepersonelloven § 10 a og b, Spesialisthelsetjenesteloven § 3-7a

Prosedyrer
etåndbok -
Pasientbehandling

Kompetanseplaner – E-læring

- Introduksjonskurs for helsepersonell i spesialisthelsetjenesten
- Opplæring barneansvarlige
- «Barn under radaren», for de som jobber i akuttmottak, ambulant akutteam eller ambulansetjeneste.
- Bekyringsmelding til barnevern, helsepersonell

Kvartalsvisemøter på teams mellom koordinator somatikk, psykisk helsevern og barneansvarlig

- 2025: 19.03.25, 18.06.25, 17.09.25, 10.12.25
- 2026: 18.03.26, 17.06.26, 16.09.26, 09.12.26

Eget team for barneansvarlige, samhandlingsparter

Årtlig fagdag

2025:
16.oktober 2025, fagdag med tema: Kommunikasjon med barn og unge. Foredragsholdere som Thea Eriksen fra ViktigVoksen.no og Elisabeth Aksnes, med boken «Trollet som tok pappa» deler innsikt og erfaringer.

2026: Fagdag..

Tidligst mulig i pasientforløpet skal det **avklares** om pasienten har eller ikke har barn eller søsken under 18 år.

Barnenotat: Alt som gjelder barn som pårørende skal skrives inn i barnenotatet.

Bsp. kartleggings skjema: i DIPS er kartleggings skjemaet som brukes for å kartlegge.

Kartleggings skjemaet har ulike spørsmål som hjelper å få en helhetlig forståelse av barn som pårørende sin situasjon, eventuelle behov for videre oppfølging.

Samhandling- kontakt
Barn som pårørende-
nettverksgruppe - Helse Fonna HF er en del av helsefelleskapet i HF. Hovedoppgaven er å holde oppmerksomheten på barn som pårørende.

[For pårørende - NKS Veiledningssenter](#) er et lovterskett tilbud for å støtte pårørende fra 0-18 år og oppover i utfordrende situasjoner

[BarnsBeste - Sørlandet sykehus HE](#), nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende. Arbeider for at barn som pårørende og familiene får den oppfølging de har behov for.

Rapporter: [Barn som pårørende - Power BI Report Server](#) (pasienter/pårørende/dokumentasjon m. m)

Takk for idag!

- Linn Therese Olaussen, leder
  - linn.therese.olausen@bomlo.kommune.no
  - 48 86 25 77
- Anne-Kjersti Larsen, nestleder
  - anne.kjersti.larsen@helse-fonna.no
  - 91 88 18 31

